

БОЯДИСВАНЕ НА ЯЙЦА

п-р Пламен Петров

Ако сте гледали филма „Адвокат на дявола“ с Робърт де Ниро, на този филм беше показано всъщност, че яйцето е символ на душата на човека. Тогава като го гледах още, както се вика полуневярващ, (не се бях обърнал към Господа, както трябва) и ми направи силно впечатление това нещо. Защо? То съдържа в себе си един потенциален живот. Има живот в него, ако се измъти яйцето. Защото яйцето какво съдържа в себе си? То има черупка, което е образ на тялото; белтъкът, който е образ на душата и жълтъкът, който е образ на духа на човека. И това по някакъв начин символизира човешката личност. Вие знаете, че магьосниците използват яйца, за да правят магии с тях. Така, че това не е безобидна работа. Боядисвайки тези яйца първоначално с червено, това говори за кръв, това говори за жертвоприношение – езически обичаи. Ние нямаме нужда от това в днешно време. И накрая ще се чукаме с тези яйца и ще ги ядем и ето ядене на идоложертвено. Уж за здраве, но нашето здраве не идва от това, нашето здраве идва от Исуса Христа. В Неговите рани ние сме изцелени. Така че, това трябва да се отреже.

ЗАЩОТО ОБИЧАЙТЕ НА НАРОДИТЕ СА СУЕТНИ

Динка Гиндева

Яйцето

В световната митологична култура яйцето е митологема с многостранна изява. В легендите и преданията на различните народи то се свързва много често със създаването на света, като първоизточник на живата материя. Според езическите вярвания на много народи от яйцето произлизат не само Земята, но и други основни космически тела: звездите, Слънцето и Луната. Според езическите митове от Индия, Китай и Япония светът не е сътворен, а се появява от яйце. В българския фолклор също има подобни космогонични представи. Като източник на живот ще го срещнем и във вълшебния световен приказен ареал – твърде често вълшебно същество подарява на приказния герой яйце и му поръчва да го счупи едва, когато стигне у дома. От яйцето излизат толкова домашни животни (крави, волове, телета), че героят от приказката е обезпечен материално до края на дните си.

Яйцето много често се използва за правене на магии. Налице са определени ритуали, целящи да извлекат и приложат на практика неговата магическа сила. Българинът – уж християнин от векове, не слагал яйца под квачка през Тодоровата неделя (тази забрана се спазва и днес). Вярва се, че излюпените пилета са каракончовци, които чрез прехвъркването си над човека могат да го превърнат във вампир и караконджул. От яйце с двоен жълтък магьосниците излюпвали под мишницата си или в пазвата си двуглави пилета – мамничета и ги

пращали да примамват плодородието от чуждите ниви и млякото на съседските крави. И днес във водата, с която майките къпят новородените бебета, се счупва яйце. Някои казват, че това се извършва, за да е здраво бебето. Но истината е друга – по този начин православната християнка се е стараела да запази детето си от зли духове, наречени нави. Когато човек умре, на мястото, където е починал, също се чути яйце – това е своеобразен вид магия със защитен характер. Приема се, че така се предпазва от смърт друг човек от семейството; освен това този акт е насочен и срещу връщане на душата на покойника в къщата. Нашите предци го заравяли в темелите на къщата, под къщния праг или под огнището, когато са изграждали нов дом. Освен това принасяли в жертва петел или кокошка (те са в пряка връзка с яйцето, като митологичен символ), пред прага на бъдещия дом и кръвта, която попивала в пръста, имала апотропейна функция – осигуряване устойчивост на сградата и здраве за стопаните ѝ. Този ритуал битува и днес в българското етническо пространство.

Друг опростен вид магии, свързани с яйцето, е свързан с плодовитостта на жената. Когато булката прекрачи прага на новия си дом в сватбения ден, свекървата пуска в пазвата ѝ яйце – да е плодовита. Освен това съществува и убеждението, че бременна жена, която изяде яйце с два жълтъка, ще роди близнаци. Значителна магическа сила се приписва на първото боядисано великденско яйце. То е с червен цвят – с него милват бузите и челцата на децата, за да са здрави, освен това плашат с него градоносните облаци. В някои райони на България първото червено яйце се заравя в средата на нивата като жертвоприношение на нейния стопанин. С това яйце също така се пазят от уроки, то има лековита сила.

Изследванията показват, че в гробниците на египетските фараони, живели много векове преди раждането на Христос, са намерени черупки от боядисани в червено яйца. Подобни яйца боядисват и в някои азиатски страни – Индия например. Това е един древен езически обичай, който по-късно придобива християнска насоченост.

Подобен обредно-магичен смисъл се влага и в присъствието на яйцето на Заговезни – празник от българския обреден календар, свързан със старите езически обичаи на нашите предци, празник, в който християнството е на много, много заден план (или по-точно казано, изобщо не става въпрос нито за Бог Отец, нито за Неговия Син, а още по-малко за Светия Божи Дух).

На Игнажден, например, първият влязъл в дома гост задължително трябва да седне, за да мътят домашните кокошки и да има много пилета.

А в нощта срещу Рождество Христово (според стандартите на светския човек Коледа), никой не става от трапезата, за да стоят кокошките на полозите си. След като се нахранят, всички стават едновременно.

На Нова година е задължително присъствието на кокошка, петел или пуйка на празничната трапеза.

Атанасовден е денят, в който се коли черна кокошка – черният цвят на пернатото е задължителен; това е умиловително жертвоприношение, целящо

предотвратяване на чумна епидемия. Днес чумата вече я няма, но обичаят е жив!

В българския обреден календар има и специален празник, наречен Петльовден. Тук също е налице елементът на жертвата, но тя се принася на демоничните сили при определени условия. Жертвената птица – петел, който в някои селища също е черен на цвят, се коли от жена, родила момче (това е празник, посветен на мъжката плодовитост и потентност, който според изследователите има древнославянски произход), или от малко момче (петелар), което не е достигнало полова зрялост. Обредното колене се извършва на прага на пътната врата, като кръвта трябва да я опръска. До вратата оставят главата на петела и част от перата. Сваряват го цял и части от него заедно с парчета обреден хляб раздават по съседите. Православната християнка и до днес счита, че демоничните сили, на които е принесла своята жертва, ще осигурят полова потентност и плодовитост на сина ѝ.

Колкото до раздаването на храна за „здраве“ или в памет на мъртвите, то също е предхристиянски обичай. Славяните са го извършвали още преди да приемат християнството.

В Западна България съществува един празник, наречен Мратинци, който е свързан с почитането на вълците. Жертвата е задължителна – отново черно пиле, което се коли от най-старата жена в къщата през прага на вратата или в къщи зад вратата. Главата, краката, перушината и воденичката на жертвената птица се пазят, защото се счита, че притежават лековита сила. Тази жертва е свързана и с кокошата болест.

Подобна „лековита“ сила според вярването на българина притежават водата, в която са варени яйцата на Заговезни и яйцето, използвано за „хамкане“.

Днес християните по лицето на земята – православни, католици и протестанти, боядисват яйца на Великден, свързвайки този обичай с Голготската жертва и с пролятата кръв на Господ Исус Христос. Но нека всеки, който наистина е приел Исус Христос за личен Спасител и Господ, да знае – не изпълнявайте с яйцето ритуали, които не разбирате и за чийто произход не знаете, за да не станете неволни съучастници в действия, в които е заложен окултен елемент!